

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра національної економіки, маркетингу та
міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Селезньова Олена Віталіївна
Контактний тел.	+38(061)764-67-50 (внутр. 169)
Е-mail:	elena84ps@rambler.ru
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=1410
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача, а. 511, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Національна економіка» є вибірковою для студентів бакалаврської програми спеціальності 051 Економіка (освітні програми: Економіка підприємства, Економічна кібернетика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 4 семестр (2 курс).

Курс передбачає формування сучасного економічного мислення та світогляду студентів економічних спеціальностей. Передбачається, що вивчення національної економіки в обсязі, запропонованому програмою, повинно створити теоретичні та практичні передумови для дослідження сучасних економічних процесів та сучасних економічних концепцій та на основі цього оволодіння вмінням об'єктивно аналізувати стан української економіки.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні, семінарські заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: пояснення матеріалу викладачем; перевірку домашніх завдань; перевірку засвоєння студентами матеріалу; вирішення практичних задач.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт та підсумкових тематичних контрольних робіт.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 4 семестру здійснюється у формі заліку.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 32 годин аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
3	90	32	16	-	16	58

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Загальна/ професійна	Обов'язкова/ вибіркова
2021/2022	2	4	професійна	вибіркова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Національна економіка як навчальна дисципліна своєю метою ставить вивчення закономірностей та особливостей функціонування національної економіки порівняно з економіками інших країн.

Завдання навчальної дисципліни

- оволодіння знаннями і методами історичного аналізу економічних процесів;
- розкриття загального та особливого в національній економічній системі;
- дослідження впливу інституціональних чинників на специфіку економічного розвитку;
- вивчення функціональної ролі держави в управлінні економікою та її інтеграції у світове господарство;
- характеристика сучасних економічних процесів та сучасних економічних концепцій та на основі цього оволодіння вмінням об'єктивно аналізувати стан української економіки;
- формування сучасного економічного мислення та світогляду студентів.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- структуру національної економіки із різними ієрархічними підсистемами;
- теорії та моделі економічного розвитку;
- інструментарій економічного регулювання з боку держави;
- методи соціально-економічного прогнозування та принципи макроекономічного програмування;
- зовнішні зв'язки національної економіки.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати основні фактори, що впливають на стан економіки;
- виявляти конкурентні переваги та слабкості, притаманні національній економіці;
- характеризувати зміну ефективності національної економіки, індексу соціального розвитку, природного приросту населення, рівня зайнятості, безробіття, бідності, експортної квоти;
- визначати рівень життя та економічної нерівності в країні;
- визначати якість життя та основні індикатори бідності населення;
- визначати індекс людського розвитку;
- характеризувати тенденції зовнішньоекономічної діяльності та економічної безпеки країни;
- використовувати різноманітні методи вивчення економічних явищ;
- досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макроекономічного аналізу;
- аналізувати внутрішнє й зовнішнє інституційне середовище для досягнення ефективності економічної діяльності;
- давати економічну оцінку стану навколишнього середовища;
- застосовувати в дослідженнях різні методи прогнозування та планування національної економіки.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка, освітня програма: Економіка підприємства, Економічна кібернетика вивчення дисципліни «Національна економіка» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання** :

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК3. Розуміння основних особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

Програмні результати навчання:

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та

змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль № 1. Теоретичні основи розвитку національної економіки			
Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	2	-	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Яке значення має власність для становлення того чи іншого типу економічної системи? 2) Назвіть два загальних типи національних економік і надайте їх розгорнуту характеристику. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	2	-	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Надайте характеристику планового регулювання економіки. У чому переваги та недоліки такого способу регулювання? 2) У чому полягає класичне ринкове саморегулювання? 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки	-	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Скандинавська модель соціальної політики 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 4. Характеристика економічного потенціалу	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Особливості розвитку науково-технічного потенціалу в Україні. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5 Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 1-4.
Змістовий модуль № 2. Формування ринкового середовища в національній економіці України			
Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки	-	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Охарактеризуйте складові приватного сектора економічної системи та зв'язок між ними. 2) Що таке «роздержавлення» і які особливості цього процесу в Україні? 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату,

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 6. Державність та державне управління	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Державний сектор економіки та його роль. 2) Економічні функції держави: внутрішні і зовнішні, їх характеристика. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 7. Демократія, економічна свобода та економічний порядок	2	-	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Форми соціалізації та економічний вибір в умовах демократії 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 8. Функціонування інфраструктури національного ринку	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Характеристика структурних елементів ринку: ринок предметів споживання, ринок виробничих ресурсів, ринок капіталів, ринок фінансово-кредитних ресурсів, фондовий ринок, ринок науково-технічних розробок та інформації. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 5-9.
Змістовий модуль № 3. Державні інституції та механізми регулювання національної економіки			
Тема 9. Структурна перебудова національної економіки	-	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Інвестиційна політика як складова структурної модернізації: зміст, інструменти, особливості реалізації в перехідній економіці. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Моделювання економічного розвитку: вибір змінних та цільова функція національної економіки. 2) Цільова функція національної економіки як результуюча взаємодії цільових функцій економічних укладів. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури;

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці	2	-	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Національні можливості забезпечення сталого розвитку в Україні. 2) Інноваційна модель сталого розвитку національної економіки. Державні інноваційні програми. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	-	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Міжнародна міграція капіталу та міжнародні валютно-фінансові відносини. 2) Глобалізація економіки та економічна інтеграція. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 9-12.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, перевірки виконання тестових завдань, виконання лабораторних робіт, модульних контрольних робіт тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі заліку шляхом визначення ступеню засвоєння студентом навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдань поточного (модульного) контролю.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних робіт, контрольних (модульних) завдань, тестів.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи												
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100
5	5	10	10	5	5	10	10	10	10	10	10	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Бали
Модуль №1	30
Тест 1	5
Тест 2	5
Домашні завдання	10
Контрольна робота 1	10
Модуль №2	30
Тест 3	5
Тест 4	5
Домашні завдання	10
Контрольна робота 2	10
Модуль №3	40
Тест 5	10
Тест 6	10
Домашні завдання	10
Контрольна робота 3	10
Разом	100

Для оцінювання відповідей та письмових робіт студентів у національній системі використовуються наступні критерії:

– рівню «відмінно» відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння навчальної літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; виконання не менше 90% запропонованих завдань самостійних та контрольних робіт;

– рівню «добре» відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури; виконання не менше 75% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «задовільно» відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури; виконання не менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «незадовільно» відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів; виконав менше 60% запропонованих

завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету.

Оцінювання виконання поточного та підсумкового тестування відбувається автоматично у відсотковій 100 бальній шкалі з подальшим переводом у бальну шкалу з округленням до цілого значення за допомогою відповідних коефіцієнтів.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз національної економіки: навч. посіб. / За ред. Г.О. Пухтасвич. – К.: КНЕУ, 2013. – 254 с.
2. Аналітична економія. Макроекономіка і мікроекономіка / Під. ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха, І.О. Грабинська, кн. 1. – К.: Апріорі, 2017. – 568 с.
3. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації / Л.Л. Антонюк. – К.: КНЕУ, 2011. – 320 с.
4. Алимов О.М., Даниленко А.І., Трегобчук В.М. та ін. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: Монографія. – К.: Об'єднаний ін-т економ. НАН України, 2013. – 540 с.
5. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования: Пер. с англ. – М.: Academia, 2011. – 956 с.
6. Гурієв С. Міфи економіки. Помилки й стереотипи, які поширюють ЗМІ і політики / Сергій Гурієв. – М.: Юнайтед Пресс, 2019. – 296 с.
7. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2011. – 440 с.
8. Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З.С. Варналія. – К.: Знання, 2011. – 647 с.
9. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. В.Г. Гейця. – К.: Ін-т екон. прогноз., Фенікс, 2012. – 875 с.
10. Історія економічних вчень: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2011. – 430 с.
11. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей / Укл.Фещенко В.М. – К.: АУБ, 2013. – 189 с.
12. Кривов'язюк І. В. Підприємство в умовах ринку: навчальний посібник - К. : Кондор, 2009. - 840 с.
13. Малий І.Й. Теорія розподілу суспільного продукту / І.Й. Малий. – К.: КНЕУ, 2013. – 250 с.
14. Макроекономіка : Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2014. - 851 с.
15. Менкью Г., Тейлор М. Мікроекономіка / Грегори Менкью, Марк Тейлор. – СПб.: ПИТЕР, 2016. – 688 с.

16. Національна економіка: Підручник / За ред. проф., к.е.н. П.В. Круша. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2010. – 416 с.

17. Національна економіка: Навч. посіб. / Л.О. Петкова, Р.Ф. Пустовійт, А.О. Ходжаян та ін.; За заг. ред. проф. Л.О. Петкової. – К.: «МП Леся», 2009. – 288 с.

18. Пухтаевич Г. О. Аналіз національної економіки / Г.О. Пухтаевич. – К.: КНЕУ, 2014. – 148 с.

19. Податкова політика України: стан, проблеми, та перспективи: монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій [та інші]; за ред. З.С. Варналія. К.: Знання України, 2012. – 675 с.

20. Joel Mokyr. The Economics of the Industrial Revolution (Routledge Revivals), London. - 2018, 282 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Державний комітет з статистики України
2. <http://www.minfint.gov.ua> – Міністерство фінансів
3. <http://www.me.gov.ua> – Міністерство економіки
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <http://www.bank.gov.ua> – Національний банк України
6. <http://www.liga.net.com.ua> – ЛігаБизнесИнформ
7. <http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень
8. <http://www.cpsr.org.ua> – Центр перспективних соціальних досліджень
9. <http://www.hdr.undp.org> – Human development report
10. <http://www.portal.rada.gov.ua> – Верховна Рада України